

Projekt

UCHWAŁA Nr

RADA GMINY BIERZWNIK

z dnia

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2021 poz. 1372 ze zm.) w związku z art. 176 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2021 poz. 821 ze zm.) Rada Gminy Bierzwnik uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024, który stanowi załącznik do niniejszej ustawy.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bierzwnik.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 01 stycznia 2022 r.

RADCA PRAWNY

Anna Malarz

06.12.2021

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09 czerwca 2011 r. (tj. Dz.U.2021 poz. 821 ze zm.) do zadań własnych gminy należy między innymi opracowanie i realizacja trzyletniego Programu Wspierania Rodziny. Przyjęcie Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 przewiduje rozwój działań profilaktycznych mających na celu wzmocnienie rodzin z grup ryzyka w celu zapobieżenia narastania kryzysu zakłada się, że realizacja programu umożliwi w kilkuletniej perspektywie umieszczenie dzieci w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, rodzinach zastępczych, co w konsekwencji doprowadzi do minimalizacji zjawiska sieroctwa społecznego.

Biorąc pod uwagę powyższe podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Projekt

Załącznik Nr 1
do Uchwały
Rady Gminy Bierzwnik
z dnia

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2022-2024
W GMINIE BIERZWNIK**

SPIS TREŚCI :

I Wprowadzenie	3
II Podstawa Prawna	4
III Diagnoza Sytuacji Rodzinie w Gminie Bierzwnik	4
IV Organizacja Wspieranie Rodziny	9
V Adresaci Programu	17
VI Cele Programu	17
VII Realizatorzy i Partnerzy Programu	20
VIII Harmonogram Realizacji Programu	20
IX Efekty Programu	23
X Źródła finansowania Programów	23
XI Ewaluacja monitoring i Ocena Programu	24
XII Zakończenie	25

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2022-2024

W GMINIE BIERZWNIK

I . WPROWADZENIE :

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem rozwoju wszystkich jej członków. Jest ona pierwszym i najważniejszym środowiskiem, w którym kształtuje się osobowość dziecka. Rodzina oddziałuje na dziecko przekazując mu system wartości oraz tradycje. Dokonujące się zmiany społeczne i gospodarcze niosą ze sobą wiele skutków pozytywnych ale niestety również i negatywnych, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Działania służb i instytucji powołanych do pracy na rzecz dobra rodziny i dziecka powinny być zintegrowane, ponieważ problemy występujące w rodzinie są złożone i wymagają interdyscyplinarnej współpracy. Choroba alkoholowa rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, wypadki losowe to główne problemy dezorganizujące życie rodziny. Różnorakie formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej należy docenić i ciągle udoskonalać. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać, wspomagać aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Główną zasadą powinna być zasada pomocniczości. Działania przyniosą najlepszy efekt gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i jej aktywnym udziałem. Praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, winna być kompleksowa i obiektywna. System wsparcia powinien obejmować zarówno rodziny biologiczne jak i zastępcze. Gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, podstawowym celem pracy z rodziną biologiczną, będzie jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Wszelkie działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są również ważne ze względów społecznych i ekonomicznych, konieczne z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinie lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Do zadań własnych gminy należy m.in. tworzenie 3-letniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Jest strategicznym dokumentem Gminy Bierzwnik mającym na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

II . PODSTAWA PRAWNA:

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. przeciwdziałaniu narkomanii,
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
- Ustawa z dnia 26 październik 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

III . DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY W GMINIE BIERZWNIK

Gmina Bierzwnik położona jest w południowej części województwa zachodniopomorskiego w powiecie choszczeńskim i jest jedną z 114 gmin w województwie. W tym jedną z 50 gmin wiejskich. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku jest jednostką samorządową będącą instytucją pomocy społecznej. Według ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, „Pomoc Społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mająca na celu umożliwienia osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka”.

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjność rodziny w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczej i wychowawczej została dokonana w oparciu o dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku. Z analizy danych oraz obserwacji sytuacji rodziny korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku wynika, że nieprawidłowe funkcjonowanie rodziny wiąże się z destrukcyjnym zjawiskiem takimi jak alkoholizm, przemoc, ubóstwo, bezrobocie, brak właściwej opieki rodzicielskiej, nieporadność życiowa, nieprzystosowanie społeczne dzieci i młodzieży, czyli kłopoty w szkole, przestępczość i demoralizacja wśród nieletnich.

Rodziny z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi stanowią znaczną część klientów pomocy społecznej. Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu własnych dzieci łączy się z dysfunkcjami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcje w rodzinie wyrażają się głównie niedojrzałością emocjonalną, problemami we współżyciu z ludźmi, trudnościami adaptacyjnymi, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego, problemami wychowawczymi w środowisku rodzinnym zawodowym. Istotną rolę zgodną z polityką społeczną państwa odgrywa praca socjalna w połączeniu ze wsparciem finansowym lub rzeczowym.

Na terenie gminy istnieją też osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. Duża część osób wykluczonych społecznie to osoby podlegające uzależnieniom głównie od alkoholu. Jednak z obserwacji wynika, że jest to ogromny problem społeczny, wpływający destrukcyjnie na życie rodzinne.

W związku z wprowadzeniem programu 500+ oraz innymi świadczeniami sytuacja w rodzinach w ostatnich latach znacznie się poprawiła. Przyczyniło się w znacznej mierze do ograniczenia ubóstwa przede wszystkim w rodzinach wielodzietnych.

Z roku na rok wzrasta bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, przez co zwiększa się zapotrzebowanie na porady specjalistyczne, terapie skierowane do rodziców opiekunów i dzieci. Z wniosku i rekomendacji wyżej wspomnianej ewaluacji wynika, iż należy nadal prowadzić kampanie społeczne o możliwości uzyskania wsparcia, prowadzić działania profilaktyczne wśród dzieci i młodzieży, propagować właściwe postawy społeczne i rodzicielskie, kontynuować, dostosować i poszerzać ofertę pomocową do aktualnych potrzeb rodzin, podnosić kompetencje osób działających na rzecz dobra rodziny organizować w sposób atrakcyjny czas dla dzieci i młodzieży usprawniać współpracę między instytucjami.

Zadania z zakresu pomocy społecznej oraz kierowania lokalnej polityki społecznej na terenie Gminy koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on inicjatorem działań i charakterze pomocowym aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Tabela nr 1: Liczba osób objętych pomocą społeczną 2020r. (opracowano na podstawie danych ze sprawozdań resortowych GOPS Bierzwnik)

ROK	2020
Liczba rodzin korzystających z Pomocy Społecznej	173
Liczba osób w rodzinie korzystających z Pomocy Społecznej	395

Tabela nr 2: Przyczyny udzielania wsparcia w trudnych sytuacjach życiowych rodziny 2020r. pokazuje poniższa tabela (na podstawie danych GOPS Bierzwnik)

Lp.	Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
1.	Ubóstwo	86	192
2.	Bezdomność	2	2
3.	Wielodzietność	15	89
4.	Bezrobocie	86	237
5.	Niepełnosprawność	56	107
6.	Długotrwała lub ciężka choroba	56	110
7.	Przemoc w rodzinie	0	0
8.	Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego- ogółem , w tym :	44	132
	- rodziny niepełne	6	17
	- rodziny wielodzietne	2	15
9.	Alkoholizm	7	14
10.	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	3
11.	Zdarzenie losowe	1	4

Najczęstszym powodem ubiegania się o pomoc było ubóstwo, które wyznaczone jest przez określone w ustawie o pomocy społecznej kryterium dochodowe uprawniające do korzystania ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych. Oprócz spełnienia kryterium dochodowego musi zaistnieć co najmniej jeden z powodów określonych w art.7 ustawy o pomocy społecznej.

Gminę Bierzwnik według stanu na dzień 31 grudnia 2020r. zameldowanych było 4724 mieszkańców, w tym zameldowanych na pobyt stały 4667 osoby oraz zameldowanych na pobyt czasowy 57 osób. W 2020r. świadczeniami przyznawanymi w ramach zadań zleconych i zadań własnych objęto 166 rodzin o liczbie osób w rodzinach 373 to stanowi 7,90% ogółu mieszkańców Gminy Bierzwnik.

Tabela nr 3 Ilość wdrożonych oraz zakończonych procedur niebieskich kart w rodzinach w ostatnich latach (na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku)

ROK	Ilość wdrożonych niebieskich kart	Ilość zakończonych niebieskich kart
2019	7	2
2020	15	11

Przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Rodzinie składający się z przedstawicielami różnych instytucji. Zadaniem Zespołu jest wdrażanie systemu przepływu informacji oraz reagowania na zdiagnozowane problemy społeczne, w tym w szczególności przejawy bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, przemocy domowej, demoralizacji nieletnich, zaniedbywania obowiązków rodzicielskich, a także zintegrowanie działań środowisk odpowiedzialnych za pomoc dziecku i rodzinie.

● **WSPARCIE SENIORÓW, OSÓB W KWARANTANNIE, IZOLACJI SPOWODOWANE COVID-19**

W związku z koniecznością podjęcia działań związanych z rozprzestrzenianiem się w Polsce COVID-19, a co za tym idzie koniecznością odizolowania osób, które potencjalnie mogą być nim zarażone, jak również pomoc osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku udzielił w 2020 roku- 9 razy wsparcia osobom w kwarantannie oraz 3 razy udzielił wsparcia osobom starszy, samotnym, niepełnosprawnym. Ponadto w okresie epidemii pracownicy socjalni wraz z kierownikiem jednostki prowadzili dyżury telefoniczne w godzinach od 7:30 do 19:00 codziennie w okresie od marca do października 2020r. Pomimo ograniczeń w kontaktach z klientami pomocy społecznej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku wykonywał zadania statutowe. Prowadzona była bezpośrednia obsługa interesantów z zachowaniem bezpiecznej odległości oraz przy pomocy środków ochrony osobistej w korytarzu Ośrodka Pomocy Społecznej. Ze względu na stan epidemii ograniczone były wyjścia w środowisko jednak pracownicy byli w kontakcie telefonicznym z rodzinami wymagającymi wsparcia.

Obecnie pomimo obowiązujących obostrzeń pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku realizują wszystkie zadania statutowe w tym również świadczą pracę w środowisku.

● **KOLONIE LETNIE**

W ramach współpracy z Kuratorium Oświaty w Szczecinie 4 dzieci z terenu Gminy Bierzwnik w okresie 27.VII-5.VIII.2020r. przebywało na kolonii w Przesiece koło Karpacza. Ponadto przy współpracy ze Stowarzyszeniem Wspierania Inicjatyw Oświatowo – Wychowawczych z Lublina zorganizowano wypoczynek dla 1 dziecka pochodzącego z rodziny rolniczej, w której opłacane są lub były składki na ubezpieczenie KRUS.

● **PROGRAM OPERACYJNY POMOC ŻYWNOŚCIOWA 2014-2020 WSPÓŁFINANSOWANY Z EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU POMOCY NAJBARDZIEJ POTRZEBUJACYM**

W 2020r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku realizował zadanie z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego pomoc Żywnościowa 2014-2020 przy współpracy z Bankiem Żywności w Gorzowie Wlkp. Dystrybucja artykułów żywnościowych odbywała się od marca 2020r. do września 2020r. – Podprogram 2019.

Podprogram 2019

Osoby potrzebujące otrzymały bezpłatnie artykuły spożywcze

- cukier,
- Warzywne (buraczki, fasola biała, groszek z marchewką, koncentrat pomidorowy, powidła śliwkowe),
- Skrobiowe (makaron jajeczny, makaron kukurydziany, kasza gryczana),
- Mleczne (Mleko UHT, ser żółty)
- Mięsne (szynka drobiowa, szynka wieprzowa mielona)
- Tłuszcz (olej rzepakowy)

Pomoc w postaci artykułów udzielono 815 osobom. Wydano 45,3 ton żywności.

● **PUNKT INFORMACYJNO – KONSULTACYJNY DO SPRAW PROBLEMÓW PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ PUNKT INFORMACYJNO- KONSULTACYJNY DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN**

Przy Gminny Ośrodku Pomocy Społecznej w Bierzwniku działa Punkt Informacyjno – Konsultacyjny do spraw problemów przemocy w rodzinie oraz Punkt Informacyjno – Konsultacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin. W ramach powyższych konsultacji wsparcia

udziela terapeuta ds. uzależnień oraz psycholog. Usługi terapeutyczne ds. uzależnień oraz usługi psychologiczne świadczone są raz w miesiącu po 4 godziny. W 2020r. specjaliści udzielili łącznie 62,5 godzin usług.

● PACZKI ŚWIĄTECZNE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku przy współpracy ze Stowarzyszeniem Rozwoju i Promocji Gminy Bierzwnik oraz Nadleśnictwem Bierzwnik, przygotował 10 paczek żywnościowych pod nazwą „Świąteczna niespodzianka 2020”.

Powyższymi paczkami zostało obdarowanych 12 osób z terenu gminy Bierzwnik .

IV. ORGANIZACJA WSPIERANIA RODZINY

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustawowym spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Ustawa określa podział kompetencji, w tym działań i zadań pomiędzy samorządami który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT
<ul style="list-style-type: none"> ● Profilaktyka - wspieranie rodziny ● Asystent Rodziny ● Placówki wsparcia dziennego ● Rodziny wspierające ● Inne podmioty lub instytucje 	<ul style="list-style-type: none"> ● Piecza zastępcza i instytucjonalna ● Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej ● Adopcje ● Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka ● Placówki opiekuńczo – wychowawcze ● Usamodzielnienie ● Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (koordynator) ● Rodziny pomocnicze

Zadaniem ustawowym gminy jest wprowadzenie asystenta rodziny do bezpośredniej pracy z rodziną przeżywającą trudności. Asystent Rodziny zajmuje się niezależnie od pracowników socjalnych, wyłącznie pomocą i pracą z rodziną. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej , która umożliwi jej wychowanie dzieci. Jego głównym zadaniem jest niedopuszczenie do oddzielenia dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nienormowany i elastyczny czas pracy asystenta rodzinnego służyć ma realnym potrzebom i rytmowi życia rodziny.

Rola asystenta rodziny nie jest powielanie pracy pracownika socjalnego, którego zadanie polega między innymi na systematycznej diagnozie środowisk zagrożonych wykluczeniem i udzielenie im odpowiedniego wsparcia. Asystent Rodziny kierowany jest do pracy tylko

z tymi rodzicami, których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego. Koniec zatrudnienia ustaje wówczas gdy rodzina osiągnie samodzielność i prawidłowo wykonuje funkcje opiekuńczo- wychowawcze.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy również współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, albo w rodzinnym domu dziecka.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości :

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2020r. pomocą asystenta rodziny objętych było 8 rodzin, o liczbie osób w rodzinach 45, w tym liczba dzieci 30.

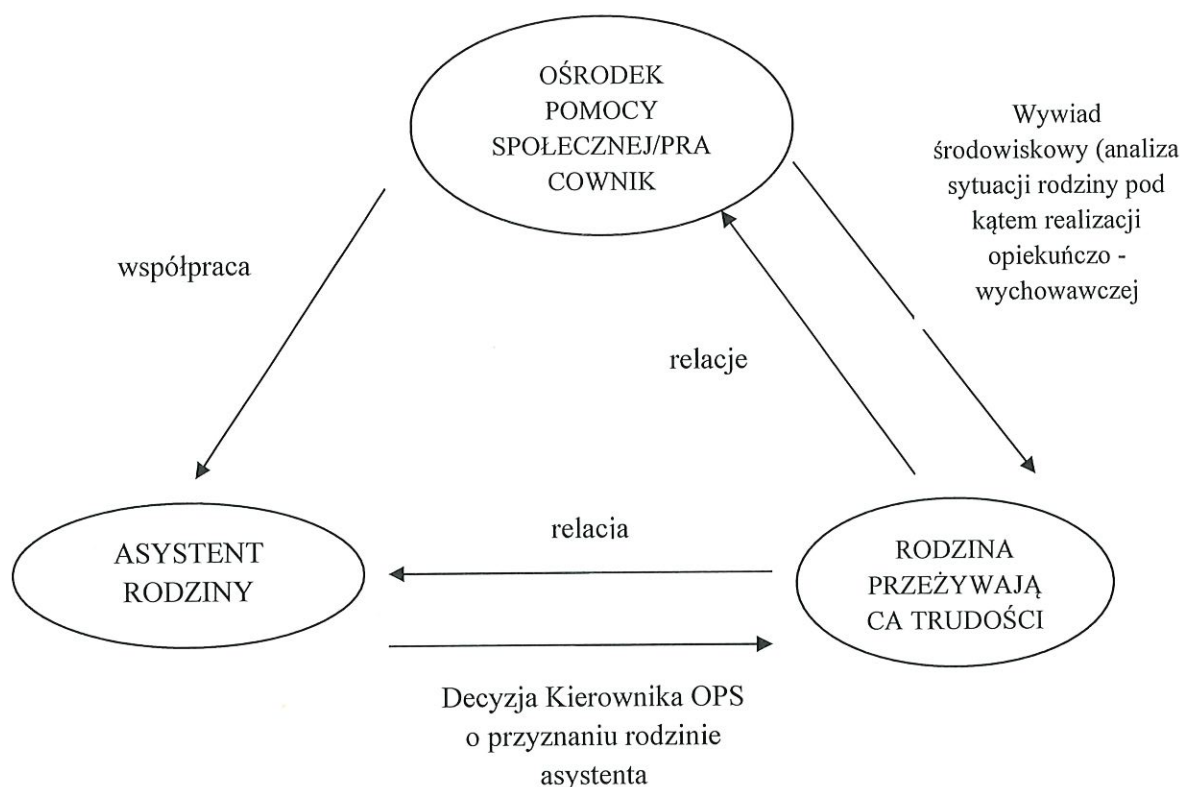
Tabela nr 4. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny w 2020r.(Na podstawie danych GOPS w Bierzwniku)

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE
1.	Liczba Asystentów Rodziny w gminie	2 w tym: 1 na zastępstwo
2.	Liczba Asystentów Rodziny zatrudnionych przez:	2
2.1	Ośrodek Pomocy Społecznej	2
3.	Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny	3
4.	Liczba rodzin korzystających z usług asystenta rodziny z tego :	8
4.1	Do 3 miesięcy	0
4.2	Powyżej 3 do 12 miesięcy	1
4.3	Powyżej roku	7
5.	Liczba rodzin z którymi asystent zakończył prace w tym:	3
5.1	Ze względu na osiągnięty cel	1

5.2	Ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	2
6.	Monitoring rodziny po zakończeniu współpracy z asystentem ze względu na osiągnięty cel.	1

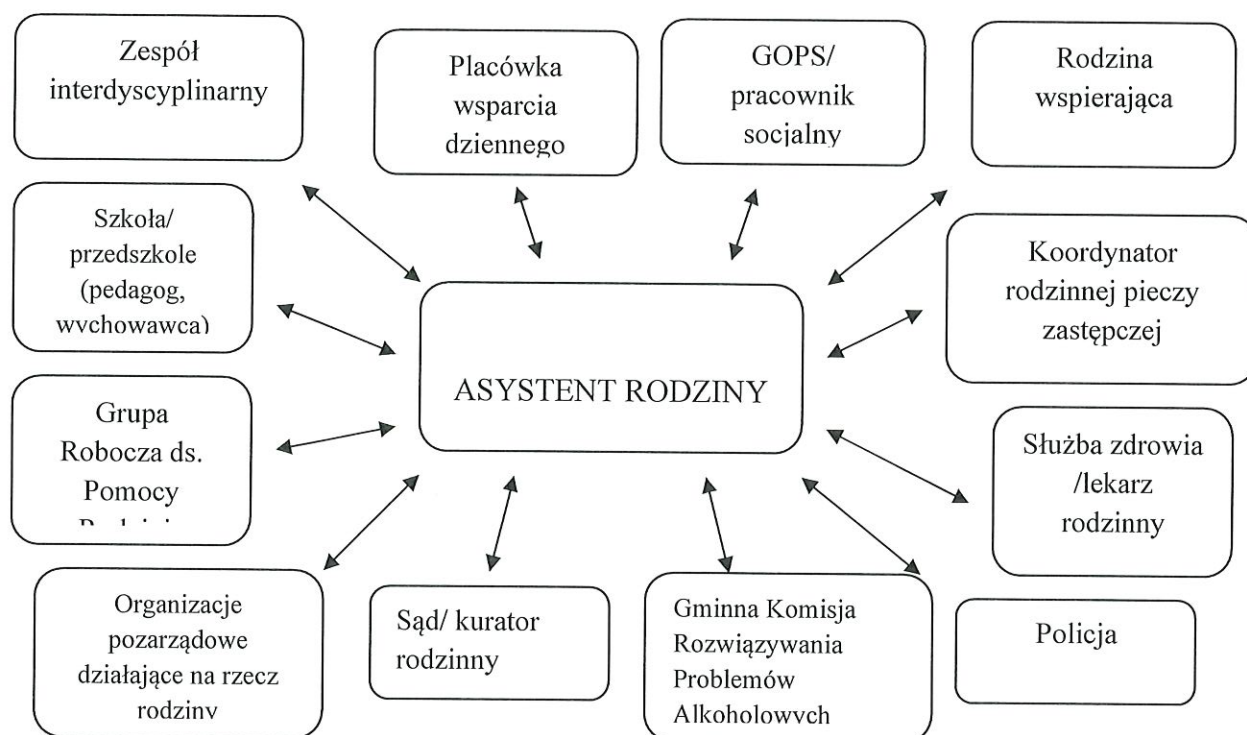
W ramach tych działań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku w 2020r. zatrudnił asystenta rodziny, który na wniosek pracownika socjalnego prowadził pracę z rodziną. Asystent Rodziny z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym opracował plan pracy dla tych rodzin, który zawierał wymagania określone w art. 15 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej- mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, a także zawierał terminy ich realizacji i przewidywane efekty.

Asystent Rodziny w strukturze gminnego systemu wsparcia rodziny

Asystent Rodziny w ramach swoich działań współpracował z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny : Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, Kuratorami Sądowymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, poradniami specjalistycznymi, służbą zdrowia, szkołami, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.

Gminny system wsparcia rodziny w kryzysie

● **PLACÓWKA WSPARCIA DZIENNEGO „Płomyk” dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej.**

W celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego. Placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzinami lub opiekunami dziecka. Pobyt w placówce wsparcia jest nieodpłatny i dobrowolny, chyba że do placówki skieruje sąd. Placówka wsparcia dziennego prowadzona jest w formie opiekuńczej zapewniającej dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce oraz organizację czasu wolnego poprzez zabawę i rozwój zainteresowań.

Od września 2020r. na terenie gminy Bierzwnik działa placówka Wsparcia Dziennego „Płomyk” dla dzieci i młodzieży w formie opiekuńczej. Wsparciem placówka objęta 8 dzieci z terenu Gminy Bierzwnik. Zajęcia odbywają się w każdy czwartek w godz. 16-19.

● **RODZINY WSPIERAJĄCE**

W celu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych rodzina może zostać objęta pomocą rodziny wspierającej. W 2020r. w Gminie Bierzwnik nie było rodzin wspierających. W celu poszukiwania rodzin wspierających

na terenie gminy zostały umieszczone ogłoszenia na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku.

● **Wyniki Badań Ankiety dotyczących „Alkohol i Młodzież” oraz „ Postawy Młodzieży wobec narkotyków i narkomanii”**

przeprowadzonych wśród uczniów klas VI-VIII Szkół Podstawowych na terenie Gminy Bierzwnik. W skład wchodziły szkoły:

- a) Szkoła Podstawowa w Im. Janusza Korczaka w Łasku.
- b) Szkoła Podstawowa w Zieleniewie
- c) Zespół Szkolno Przedszkolny Im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku .

Cel badania: Podstawowym celem badania jest diagnoza rozpowszechnienia zjawiska używania substancji psychoaktywnych przez młodzież. W badaniach pytamy nie tylko o skalę tych doświadczeń, ale również o ich częstotliwość i okoliczności, dzięki temu możliwe jest oszacowanie wielkości populacji młodych ludzi, którzy mają za sobą pojedyncze eksperymenty lub wielokrotne doświadczenia związane z piciem alkoholu, używaniem narkotyków, dopalaczy czy paleniem papierosów. Badania stanowią również cenne źródło wiedzy na temat sposobów, w jaki te środki najczęściej docierają do rąk nastolatków oraz powodów sprawiających, że młodzi ludzie najczęściej po nie sięgają.

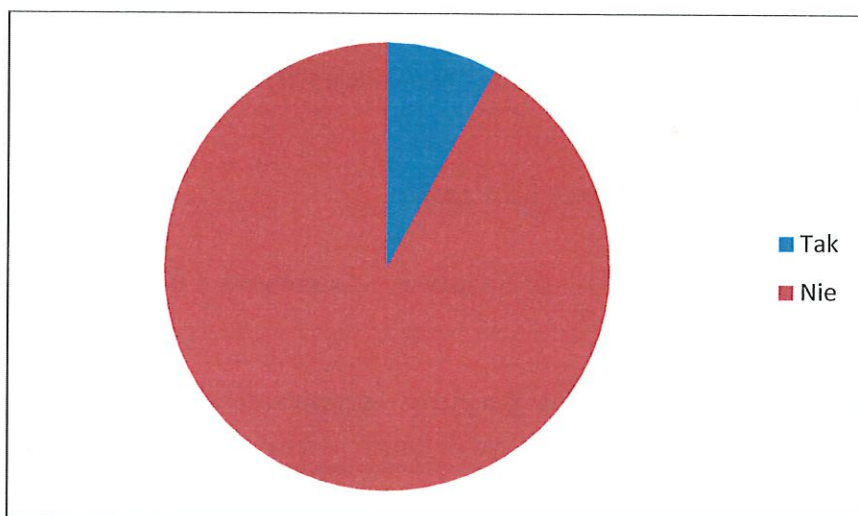
Ważnym celem naszych badań jest również poznanie postaw młodzieży wobec różnych substancji psychoaktywnych ich orientacji w tym zakresie oraz ocena poziomu ryzyka związanego z używaniem poszczególnych środków. Wiedza ta jest niezbędna przy planowaniu różnych strategii oraz programów profilaktycznych.

Metoda i teren badania :

Badania zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety anonimowej, która pozwoliła zdobyć informacje na temat stosunku młodzieży klas VI-VIII Szkół Podstawowych na terenie Gminy Bierzwnik do środków uzależniających. Była to ankieta anonimowa zawierająca w większości pytania zamknięte z możliwością wyboru odpowiedzi, jak również kilka pytań otwartych.

Badania zostały przeprowadzone wśród 46 uczniów szkół na terenie Gminy Bierzwnik dotyczących „Postawy młodzieży wobec narkotyków i narkomanii” oraz wśród 50 uczniów szkół na terenie Gminy Bierzwnik dotyczących „Alkohol i Młodzież”.

1) Czy kiedykolwiek piłeś/łaś alkohol?
(50 odpowiedzi)

Ankieta: „Alkohol i Młodzież”. (opracowano na podstawie ankiety)

Z przeprowadzonego badania wynika, iż spośród 50 badanych uczniów 8% zadeklarowało, iż zdarzyło im się spożywać alkohol. Natomiast 92 % uczniów udzieliło odpowiedzi, iż nie pili alkoholu.

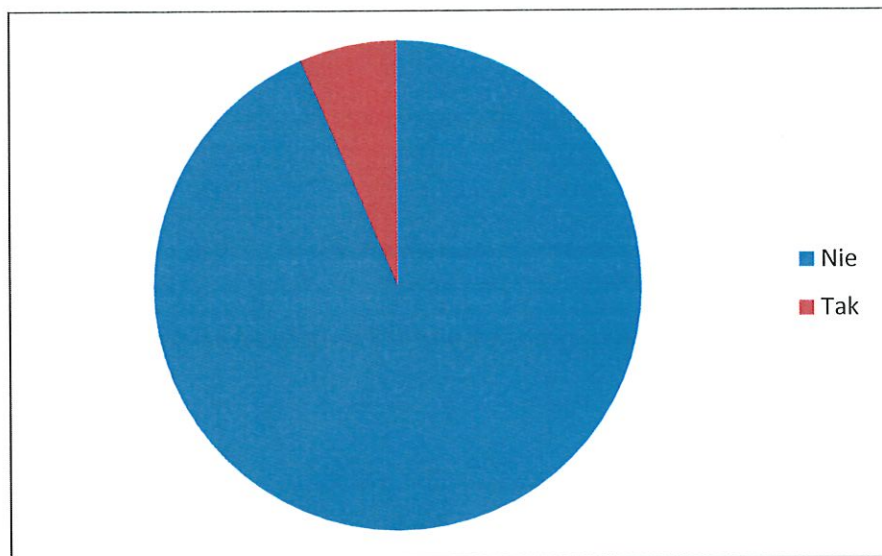
KIEDY PO RAZ PIERWSZY PIŁEŚ/AŚ ALKOHOL?	
W szkole podstawowej lat 12	3
Z KIM PIERWSZY RAZ PIŁEŚ/AŚ ALKOHOL?	
Sam/ sama	1
Z kolegą/ koleżanką	3
Ze znajomymi w dużej grupie	0
W JAKI SPOSÓB ZDOBYWASZ ALKOHOL?	
Sam kupuje	1
Starsi koledzy mi kupują	1
Koledzy częstują	3
Nie dotyczy mnie	47

Spośród osób, które udzieliły odpowiedzi, że spożywały alkohol trzech uczniów przyznało, iż było to już w Szkole Podstawowej. Na pytanie dotyczące tego z kim pierwszy raz spożywali napoje alkoholowe najczęściej udzielana odpowiedzią było, że z kolegą/ koleżanką taką odpowiedź udzieliło troje uczniów z pośród badanych. Jeden z uczniów zadeklarował, iż spożywał alkohol sam. Kolejnym pytaniem skierowanym do

uczniów było pytanie na temat zdobywania przez nich alkoholu – trzech uczniów odpowiedziało, iż najczęściej częstują ich starsi koledzy.

NARKOTYKI

1) Czy zdarzyło Ci się kiedykolwiek zażywać narkotyki ?

Ankieta: „ Postawy młodzieży wobec narkotyków i narkomanii” (opracowano na podstawie ankiety)

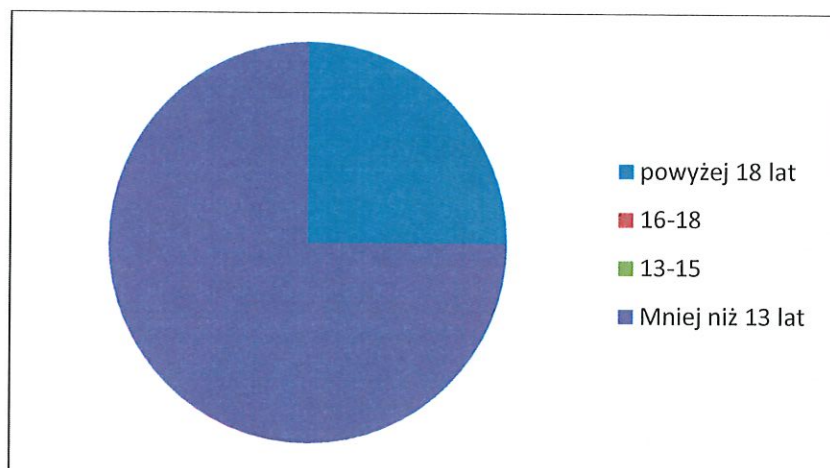
Z badań wynika, że 6 uczniów czyli 3 % uczniów klas 6-8 Szkół Podstawowych na terenie Gminy Bierzwnik zdarzyło się stosować narkotyki. 93.5 %, że nigdy ich nie używali.

2) Jakie substancje najczęściej są zażywane

Leki uspokajające	4
Kompot	3
Marihuana/ haszysz	3

Analizując odpowiedzi najczęstszymi środkami psychoaktywnymi, po jakie sięga młodzież są to leki uspokajające – 4 uczniów, innymi narkotykami po jakie sięga młodzież to kompot -3 uczniów oraz Marihuana lub haszysz – 3 uczniów.

3) Wiek młodzieży, kiedy pierwszy raz mieli okazję spróbować narkotyków.

Ankieta : „ Postawy Młodzieży wobec narkotyków i narkomanii” (opracowano na podstawie ankiety)

Kolejne pytanie zadane ankietowanym to wiek, kiedy pierwszy raz mieli okazję spróbować środków odurzających 75 % ankietowanych odpowiedziało, iż ta sytuacja miała miejsce gdy mieli mniej niż 13 lat natomiast 25 % uczniów przyznała, iż było to powyżej 18 lat.

Poznanie problemu wśród dzieci i młodzieży jest konieczne, by móc przeciwdziałać sięganiu po substancje szkodliwe dla ich zdrowia i życia należy ograniczyć ten problem zwłaszcza wśród najmłodszych stykających się z różnego rodzaju używkami. Konieczne jest sięgnięcie do źródeł oraz przyczyn tego zjawiska aby móc go w pełni poznać i zapobiegać niemu. Niezwykle ważne jest by chronić dzieci i młodzież przed zgubnymi skutkami eksperymentowania ze środkami uzależniającymi już od najmłodszych lat by wpoić im wartości, którymi naprawdę warto kierować się w życiu.

Zdarza się, że pierwszy kontakt z alkoholem młodzi ludzie mają już w domu rodzinnym. Uzależnienia te nie dotyczą ich bezpośrednio, ale ich najbliższych: rodziców, starszego rodzeństwa, krewnych sąsiadów. Młodzież natomiast z problemem tym najczęściej spotyka się na różnego rodzaju imprezach, prywatkach, dyskotekach.

V . ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin i dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Bierzwnik a w szczególności:

- Rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w rodzinie zastępczej ;
- Rodzin którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie;
- Rodzin dysfunkcyjnych.
- Rodzin przeżywających chwilowe trudności opiekuńczo- wychowawcze.

VI. CELE PROGRAMU

CEL GŁÓWNY: Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych i bytowych

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Cel szczegółowy nr 1: poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków socjalnych i bytowych.

Działania:

- Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego;
- Opracowywanie i wdrażanie projektów i programów profilaktycznych ;
- Udzielanie rodzinom pomocy finansowej i rzeczowej (w formie żywności i odzieży oraz dożywianie dzieci w szkole;
- Wspieranie aktywizacji zawodowej i społecznej członków rodziny ;
- Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci niepełnosprawnych z rodzin dysfunkcyjnych ;
- Tworzenie programów lokalnych oraz uczestniczenie w programach ogólnopolskich poprawiających funkcjonowanie rodziny.

Cel szczegółowy nr 2: zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie oraz rozwiązywanie już istniejących, a także zapewnienie szczególnej ochrony dzieciom w tych rodzinach

Działania:

- Monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem w których występują problemy ubóstwa, przemocy, uzależnień, długotrwała choroba i niepełnosprawność
- Wspieranie rodzin w odzyskaniu i wzmacnianiu prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenia warunków;
- Zapewnienie rodzinom możliwości skorzystania z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz pracy socjalnej przez pracowników socjalnych GOPS Bierzwnik oraz informowanie o miejscach, gdzie można uzyskać pomoc;
- Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej;
- Zapewnienie pomocy usługowej dla rodzin z dziećmi, w tym opiekuńczych i specjalistycznych;
- Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom .

Cel szczegółowy nr 3 : praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych

Działania:

- Diagnoza rodziny, w szczególności sytuacji dzieci w rodzinie dysfunkcyjnej, zwłaszcza sytuacji zdrowotnej, emocjonalnej, wychowawczej oraz realizowania obowiązku szkolnego;
- Konsultacje i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców: psychologiczne, prawne, mediacje i praca socjalna;
- Kierowanie osób uzależnionych na leczenie odwykowe również za pośrednictwem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Bierzwniku ;
- Kształtowanie u rodziców właściwych postaw wychowawczych zgodnych z normami i wartościami społecznymi ;
- Zapewnienie wsparcia i pomocy asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczych wobec dzieci;

- Objęcie rodzin przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej pomocy rodziny wspierającej (w miarę możliwości) ;
- Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin, tj. z placówkami oświatowymi, policją służbą zdrowia, kuratorami sądowymi i innymi instytucjami pracującymi na rzecz rodziny;
- Organizowanie spotkań mających na celu wymianę doświadczeń, integrację i edukację;
- Finansowanie funkcjonowania rodzin wspierających (w razie potrzeby).

Cel szczegółowy nr 4: Tworzenie warunków umożliwiających dziecku wychowanie się w rodzinie biologicznej

Działania:

- Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny ;
- Współpraca asystenta rodziny lub pracownika socjalnego z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej w przygotowaniu planu pracy dziecka przebywającego w pieczy zastępczej;
- Utrzymanie osobistych kontaktów rodziców z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;
- Opracowanie przez asystenta we współpracy z rodzina biologiczną i koordynatorem pieczy zastępczej planu pracy, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- Udział asystenta rodziny w okresowej ocenie sytuacji dziecka, której dokonuje organizator pieczy zastępczej;
- Organizowanie programów i warsztatów profilaktyczno- edukacyjnych dla rodziców;
- Angażowanie rodziców do podnoszenia współodpowiedzialności za sprawy dziecka (wybór szkoły, zawodu, motywowanie do nauki, do poprawy zachowania).

Cel szczegółowy nr 5: szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej oraz innych podmiotów działających na terenie Gminy Bierzwnik ukierunkowanych na pomoc dziecku i rodzinie

Działania:

- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie poprzez udział w szkoleniach, stażach, studiach podyplomowych;
- Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających (w razie potrzeby).

VII . REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Do realizacji programu zostaną zaangażowane następujące instytucje:

- Urząd Gminy
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Punkt Informacyjno- Konsultacyjny dla ofiar przemocy w rodzinie
- Policja
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Szkoły i przedszkola
- Placówki służby zdrowia
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Placówka Wsparcia Dziennego
- Gminny Ośrodek Kultury
- Parafia z terenu Gminy

VIII .Harmonogram Realizacji Programu

Harmonogram realizacji programu przedstawia poniższa tabela

Zadanie i działania	Realizatorzy	Planowany termin realizacji	Źródło finansowania
1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
a) Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej	GOPS Bierzwnik Urząd Gminy Bierzwnik	2022-2024	Środki własne , Środki zewnętrzne

b) Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach rządowego programu „ Posiłek w szkole i w domu”	GOPS Bierzwnik,	2022-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne
c) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	GOPS Bierzwnik Szkoły placówki opieki zdrowotnej	2022-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne
d) Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcję np. podjęcie terapii leczenia uzależnień terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	GOPS Bierzwnik , Zespół Interdyscyplinarny , GKRPA w Bierzwniku	2022-2024	Środki własne, Środki Zewnętrzne
e) Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników GOPS oraz Poradę Pedagogiczno – Psychologiczną w Choszcznie	GOPS Bierzwnik, Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczna w Choszcznie.	2022-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne
2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny			
a) Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	GOPS Bierzwnik	2020-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne

b) Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej	GOPS Bierzwnik , Urząd Gminy Bierzwnik	2020-2024	Środki własne,
c) Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc gdzie można uzyskać pomoc	GOPS Bierzwnik, Zespół Interdyscyplinarny. Ośrodki Zdrowia, Szkoły, GKRPA	2020-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne
d) Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego	Szkoły, GOPS Bierzwnik, Gminny Ośrodek Kultury	2020-2024	Środki własne Środki zewnętrzne
e) Współpraca z kuratorami sądowymi policją, szkołami, w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	GOPS Bierzwnik, Zespół Interdyscyplinarny Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, Policja, Placówki szkolne,	2020-2024	Środki własne Środki Zewnętrzne
3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców			
a) Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności	GOPS Bierzwnik , Placówki Oświatowe	2020-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne
b) Kierowanie osób uzależnionych na leczenie	GOPS Bierzwnik GKRPA Bierzwnik	2020-2024	Środki własne, Środki zewnętrzne

c) Przydzielenie rodzinom Asystenta Rodziny	GOPS Bierzwnik, Sądy rodzinne	2020-2024	Środki własne Środki Zewnętrzne
---	-------------------------------	-----------	------------------------------------

IX . EFEKTY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidziane jest osiągnięcie następujących efektów:

- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny ,
- Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- Poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi ,
- Zminimalizowanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej ,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- Poprawa jakości funkcjonowania rodziny,
- Wzrost świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,
- Umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziny naturalnej poprzez przywrócenie jej prawidłowych funkcji,
- Rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Zadania trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny będą realizowane i wdrażane etapowo zgodnie z możliwościami finansowymi Gminy. Program finansowany będzie ze środków:

1. Budżetu Gminy Bierzwnik
2. Dotacji budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych
3. Funduszy pozyskiwanych w ramach resortowych programów ośłonowych
4. Środków pozabudżetowych

XI . EWALUACJA, MONITORING I OCENA PROGRAMU

Program będzie monitorowany i ewaluowany na bieżąco w zależności od zmieniającej się sytuacji rodziny w Gminie i pojawiających się potrzeb. Monitoring będzie służył analizie i ocenie zebranych informacji i planowaniu dalszych działań w celu zapewnienia najlepszych efektów podjętych inicjatyw.

Monitoring programu będzie prowadzony corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkich działań opisanych w niniejszym programie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Bierzwniku w terminie do 31 marca każdego roku sporządzi sprawozdanie z zakresu wspierania rodziny .

Monitorowanie działań będzie dokonywane przez analizę następujących danych:

1. Liczba rodzin objęta wsparciem z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku z zakresu pomocy społecznej a rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny – wysokość udzielonego wsparcia;
2. Liczba rodzin objęta wsparciem z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku z zakresu świadczeń rodzinnych, wychowawczych, funduszy alimentacyjnego a rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny - wysokość udzielonego wsparcia;
3. Liczba rodzin objęta wsparciem z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku z zakresu prac społecznie – użytecznych a rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny - wysokość udzielonego wsparcia;
4. Liczba rodzin objęta wsparciem z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bierzwniku z zakresu Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym a rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny - wysokość udzielonego wsparcia;
5. Liczba asystentów, liczba osób objętych asystenturą, liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem;
6. Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach w ramach Placówki Wsparcia Dziennego „Płomyk” .
7. Liczba rodzin objętych wsparciem przez rodziny wspierające;
8. Liczba i rodzaj działań objętych wsparciem kuratora sądowego do spraw karnych oraz kuratora sądowego do spraw nieletnich w rodzinnych objętych wsparciem asystenta rodziny;
9. Liczba osób, które podjęły terapię, liczba osób które zakończyły terapię w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny;
10. Liczba osób które podjęły i ukończyły terapię odwykową, program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy. Liczba założonych Niebieskich kart w rodzinnych objętych wsparciem asystenta rodzinnego.

Gminny Program Wspierania jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Ewaluacja Programu ma na celu sprawdzenie czy zostały wykonane, zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Posłuży sprawdzeniu efektywności i skuteczności przyjętych założeń .

Możliwe zagrożenia, które ograniczą lub uniemożliwią osiągnięcie założonych efektów Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022-2024.

1. Niechęć rodzin do podjęcia współpracy z asystentem rodziny, która może przejawiać się brakiem podejmowania działań ze strony poszczególnych członków rodzin niezbędnych do realizacji opracowanego wspólnie planu pracy z rodziną, który ma na celu poprawę funkcjonowania w środowisku.
2. Brak wystarczających środków finansowych na realizację zadania może uniemożliwić w pełnym zakresie asystentom rodziny podnoszenie swoich kwalifikacji, jak również uniemożliwi zatrudnienie specjalistów (np. psycholog, prawnik, którzy swoimi działaniami mieliby wesprzeć prace asystenta rodziny .

XII ZAKOŃCZENIE

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Bierzwnik na lata 2022-2024 jest stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodziny z dziećmi. Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Bierzwnik zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną. Wspieranie rodzin będzie miało charakter prewencyjny i naprawczy. Efektem działań będzie lepiej funkcjonująca rodzina, która samodzielnie rozwiązuje własne problemy. Stan ten zostanie osiągnięty, gdy rodzina otrzyma kompleksowe, interdyscyplinarne wsparcie przy jednoczesnym wykorzystaniu własnych zasobów. Każda rodzina jest w innej sytuacji, posiada własny potencjał i od tego zależy, jak intensywnego wymaga wsparcia. Ośrodek Pomocy Społecznej cały czas poszukuje nowych metod pracy z rodziną, których celem jest pobudzanie aktywności i rozbudzanie potrzeb odbiorców Programu – rodzin w szczególności z problemami opiekuńczo wychowawczymi.

Spodziewanym efektem w dalszym ciągu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla rodzin i dziecka.

